Kamppailulajien yhdenvertaisuussuunnitelma
2020-2021

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yleiset periaatteet

Kamppailulajit sitoutuvat edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan. **Aikido, Judo, Karate, Miekkailu ja 5-ottelu, Nyrkkeily, Paini, Taekwondo**, **Taido sekä Jujutsu** haluavat edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja vahvistaa moninaisuutta kunnioittavaa ilmapiiriä.

Yhdenvertaisuussuunnittelun tarkoituksena on tunnistaa ja poistaa käytäntöjä, jotka aiheuttavat ja ylläpitävät eriarvoisuutta. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä niiden osana esteettömyys ovat osa kamppailuyhteisön arvoja.

Kamppailulajien junioriyhteistyön innovaatio Kamppailija EI kiusaa -hanke edustaa samaa näkemystä yhdenvertaisesta kamppailu-urheilusta. Hankkeen viesti on yksiselitteinen: ”Kamppailulajien yhteinen tahto on, että kamppailu-urheilun harrastaja ei kiusaa ketään koskaan. Ei harjoituksissa, ei koulussa, ei vapaa-ajalla.” Hanke päivitetään vuoden 2020 alussa uudella ilmeellä ja uusilla tuotteilla. Kampanjan sanomaa levitetään erityisesti sosiaalisen median välityksellä. Tavoitteena on saada harrastajat tuottamaan ja levittämään materiaalia itse, jotta sanoma leviää mahdollisimman tehokkaasti. Jo ensimmäisessä versiossaan kampanja tavoitti tehokkaasti kamppailulajiharrastajia lajirajojen yli ja ydinliittoryhmän ulkopuolella. Nyt tavoitteena on tavoittaa entistä laajempia kamppailulajiharrastajajoukko lajista riippumatta.

Kamppailulajit kokosivat keväällä 2015 työryhmän työstämään yhteistä yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Suunnitelmaa päivitettiin syksyllä 2017 ja uudestaan syksyllä 2019. Työryhmään kuuluu yksi edustaja jokaisesta liitosta – joko toiminnanjohtaja/pääsihteeri tai toiminnanjohtajan tehtävään nimeämä henkilö.

Mikäli yhdenvertaisuusasioissa tapahtuu kurinpitoa vaativia rikkomuksia, ne käsittelee kamppailulajiliittojen yhteinen kurinpitovaliokunta tai Painiliitossa liiton oma kurinpitovaliokunta.

Työryhmän kokoonpano vuonna 2019:

Tatu Iivanainen, Taekwondo
Pekka Lehdes, Judo
Marko Laine, Nyrkkeily
Laura von Boehm, Aikido
Antti Pekkala, Paini
Anssi Kaltevo, Karate/Taido/Jujutsu
Lena Tallroth-Kock, Miekkailu ja 5-ottelu

Työryhmä kokoontuu puolivuosittain tarkastelemaan yhdenvertaisuustyön tilaa ja suunnittelemaan tulevia toimenpiteitä.

Yhdenvertaisuussuunnitelman 2018-2019 toteutumisen arviointi

Syksyllä 2018 kamppailulajien yhteistoiminnan kehittämiseen saamalla hankerahoituksella palkattiin projektityöntekijä toteuttamaan kaksi erillistä yhdenvertaisuuskyselyä: yksi seurojen harrastajille, toinen liittojen luottamushenkilöille ja työntekijöille. Harrastajille tehty kysely toteutettiin kamppailulajiliittojen tarpeisiin laajennetulla versiolla Suomen Olympiakomitean tarjoamasta yhdenvertaisuuskyselystä seuroille, joka itse asiassa pohjautuu juuri kamppailulajien alkuperäiseen yhdenvertaisuuskyselyyn. Kysely tarjottiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Valtaosa vastaajista vastasi suomenkieliseen versioon, mutta myös kahteen muuhun kieliversioon saatiin vastauksia. Kyselyä valmistellessa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että kaikissa kolmessa kieliversiossa kysytään asiat samalla tavalla, jotta tulokset eivät vääristy. Tällä työllä autettiin myös Olympiakomiteaa kehittämään omaa kyselypohjaansa. Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kysely toteutettiin suoraan Suomen Olympiakomitean tarjoamalla pohjalla.

Seurojen harrastajille, ohjaajille, johtohenkilöille ja harrastajien vanhemmille tehty yhdenvertaisuuskysely keräsi 957 vastausta, eli noin viidennekset enemmän kuin kaksi vuotta aiemmin tehty kysely. Kyselyn tulokset olivat yleisesti samalla linjalla edellisen kyselyn kanssa: kamppailulajeissa muut hyväksytään sellaisina kuin he ovat ja heitä kohdellaan tasa-arvoisesti.

Valikoituja lukuja kyselyn vastauksista:
91 % koki ohjaajien ottavan kaikki huomioon vähintään melko tasapuolisesti
84 % koki kaikkien tai melkein kaikkien kokeneempien harrastajien kannustavan ja neuvovan uusia harrastajia
88 % antoi vähintään arvosanan 4 seuran ilmapiirin hyväksyvyydelle ja avoimuudella (asteikko 1-5, arvosanan 5 antoi 53 %)
87 % antoi vähintään arvosanan 4 sille, miten tasavertaisessa asemassa muihin nähden kokee olevansa seurassaan (asteikko 1-5, arvosanan 5 antoi 62 %)

Syksyllä 2019 järjestettiin Sporttitalolla kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen Koutsi ei kiusaa -seminaari seuratoimijoille. Seminaarin puhujiksi kutsuttiin asiantuntijoita Suomen Olympiakomiteasta, Suomen Valmentajista, SUEKista ja Väestöliitosta. Paikan päällä seminaariin osallistui 13 liitto- ja seuratoimijaa ja live-lähetyksen kautta 19 lisää. Häirinnästä urheilussa ja keinoista ehkäistä ja puuttua siihen kertonut seminaari sai osallistujilta hyvää palautetta.

Yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontui suunnitelmankauden aikana kolme kertaa. Syyskuussa 2018 kokouksessa pureuduttiin projektityöntekijän koostamiin yhdenvertaisuuskyselyiden tuloksiin ja mietittiin niiden edellyttämiä toimenpiteitä. Samasta aiheesta kokoonnuttiin liittojen

toimistohenkilöstön kesken tuloksia purkamaan. Kesäkuussa 2019 työryhmä aloitti yhdenvertaisuussuunnitelman päivityksen seuraavalle kaksivuotiskaudelle ja suunnittelu Koutsi ei kiusaa -seminaaria. Seminaarin suunnittelu jatkui lähes viikoittaisissa kokouksissa. Joulukuussa 2019 työryhmä viimeisteli yhdenvertaisuussuunnitelman päivityksen vuosille 2020-2021.

Yhdenvertaisuudesta viestimisessä on käytetty hyväksi mm. Suomen Olympiakomitean tuottamaa materiaalia, kuten Lupa välittää, lupa puuttua -opasta. Työryhmän liitoista Aikido, Judo, Miekkailu ja 5-ottelu, Nyrkkeily ja Taekwondo osallistuivat 2017 ja 2018 muun urheiluyhteisön mukana Helsinki Pride -kulkueeseen, mistä liitot saivat harrastajiltaan hyvää palautetta. Taekwondo liittyi 2019 EK:n koordinoimaan Työ ei syrji -kampanjaan.

Yhdenvertaisuuskyselyssä 2018 esiin nousseita tarpeita

Vaikka tulosten perusteella yhdenvertaisuus on kamppailulajiseuroissa pääosin hyvissä kantimissa, syrjivää kielenkäyttöä esiintyy edelleen eikä siihen puututa seuroissa riittävästi. Erityisen ongelmallista on, jos syrjivää kieltä käyttää ylempi vyö, seuran pääopettaja tai puheenjohtaja. Tarvetta toimintatapaohjeille syrjintätapausten käsittelyyn on selvästi. Osa syrjinnästä on vaikeasti havaittavissa, eikä siitä ole seuroissa juuri puhuttu. Tarve on siis saada seurojen sisällä aikaan keskustelua syrjinnästä jo ennen kuin syrjintätapauksia nousee esille.

Myös liittotoimijakyselyssä nousi esiin, että yhdenvertaisuudesta voisi keskustella enemmän. Vastausten mukaan yhdenvertaisuuden pitäisikin näkyä enemmän strategisessa ja toimintasuunnittelussa. Vastaajaryhmistä työntekijät olivat joutuneet kokemaan tai todistamaan syrjivää kielenkäyttöä luottamushenkilöitä enemmän – liittojen hallituksissa oli vastaajien kokemuksen mukaan vielä henkilöitä, joiden kommentit ovat naisia ja seksuaalivähemmistöjä halventavia.

Toimenpiteet vuosille 2020-2021

Toimenpide 1: Luodaan toiminnan tasa-arvomittarit
Jotta tasa-arvon kehittymistä liitoissa voidaan seurata, keräävät liitot vuosittain toimintakertomuksiinsa sukupuolijakaumat seuraavista:

1. Lisenssit/jäsenet
2. Henkilöstö
3. Hallitus
4. Valiokunnat

Liittojen omien toimintakertomusten lisäksi jakaumat kootaan yhteiseen raporttiin, jotta tilanteen kehitystä voidaan seurata vuosittain.

Toimenpide 2: Seurantamittarit
Kerätään yhteisesti tieto seurojen ilmapiirin avoimuuden kehittymisestä yhdenvertaisuuskyselyn tuloksista verraten sitä aikaisempien yhdenvertaisuuskyselyiden tuloksiin. Lisäksi kerätään vuosittain yhteen tieto vammaisurheilijoiden lukumäärästä, soveltavaa toimintaa tarjoavien seurojen lukumäärästä ja soveltavia harrastajia tavallisiin ryhmiin mukaan ottavien seurojen lukumäärästä. Tieto kerätään liitoittain ja kootaan yhteen. Mittaustulokset julkaistaan vuosittain loppukeväästä yhteisessä tiedotteessa. Tiedotteella toivotaan herättävän uusia seuroja suunnittelemaan soveltavan urheilun tarjoamista.

Toimenpide 3: Yhdenvertaisuuskyselyt
Keväällä 2020 tehdään liittokysely yhdenvertaisuudesta liittojen luottamushenkilöille ja työntekijöille. Syksyllä 2020 toteutetaan seurakysely seurojen harrastajille, ohjaajille, johtohenkilöille ja harrastajien vanhemmille laaja yhdenvertaisuuskysely. Kyselyt toteutetaan mahdollisimman samassa muodossa kuin edellisellä kerralla, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia ja niiden kehitystä voidaan seurata. Sukupuolivalinta muistetaan muuttaa myös muut kuin binääriset sukupuolivaihtoehdot huomioonottavaksi. Edellisen seurakyselyn kohdalla huomattiin selkeitä piikkejä vastausmäärissä aina, kun jokin liitoista muistutti kyselystä sosiaalisessa mediassa tai harrastajakirjeissä. Seurakyselyn 2020 levitys aikataulutetaan koordinoidusti, jotta sille saadaan edellistäkin parempi kattavuus.

Toimenpide 4: Yhdenvertaisuusseminaari
Syksyllä ensimmäisen kerran järjestetylle Koutsi ei kiusaa -seminaarille tehdään jatkoa syksyllä 2021 järjestettävällä yhdenvertaisuusseminaarille. Seminaarin painopiste tai -pisteet valitaan vuoden 2020 aikana toteutettujen yhdenvertaisuuskyselyiden tuloksista esiin nousseiden tarpeiden perusteella. Yksi painopisteistä tulee olemaan harjoitustilaturvallisuus.

Toimenpide 5: Esittely yhdenvertaisuudesta
Jokainen liitto järjestää kerran vuodessa esittelyn yhdenvertaisuudesta vähintään hallituksilleen, mieluiten myös muille liittotoimijoilleen. Esittelyn sisältö suunnitellaan yhteisesti aina keväisin ja esitetään toimijoille liittojen omien vuosikellojen mukaisesti hallituksen kokouksessa tai liittotoimijoiden tapaamisessa.

Toimenpide 6: Soveltavan toiminnan ohjaajakoulutukset
Soveltavan toiminnan ohjaajakoulutuksia järjestetään vuosittain yhteistyössä liittojen kesken, jotta seuroille saadaan luotua valmiuksia aloittaa tai laajentaa soveltavaa toimintaa ja näin tarjoamaan toimintaansa entistä laajemmalle kohdeyleisölle.

Toimenpide 7: Yhdenvertaisuuden edistäminen ohjaaja- ja valmentajakoulutuksessa
Yhdenvertaisuusasiat ovat jo nyt osa kamppailulajien ohjaaja- ja valmentajakoulutuksia, mutta ohjaajan/valmentajan roolia yhdenvertaisuuden edistäjänä vahvistetaan koulutusten sisällöissä. Erityisesti korostetaan ohjaajien/valmentajien roolia yhdenvertaisuuden edistäjinä ja sitä, että heidän on omassa toiminnassaan noustava henkilökemioiden yläpuolelle.

Toimenpide 8: Pelisääntökeskustelut
Kannustetaan seuroja ottamaan säännölliset pelisääntökeskustelut osaksi koko seuran toimintaa. Tähtiseura-palvelussa on jo valmis pohja tarjolla. Tietoisuutta tästä ja pelisääntöjen hyödyistä tuodaan esiin seurakirjeissä ja erilaisissa seminaareissa.

Toimenpide 9: Naapuriliittosparraus
Toiminnan läpivalaisemiseksi ja kehityskohteiden löytämiseksi liitot sparraavat toisiaan. Jokainen liitto käy vuoden 2021 aikana sparrauskeskustelun toisen kamppailulajiliiton kanssa. Sparrauskeskustelussa arvioidaan kriittisesti liiton toimintaa yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Keskustelun tarkoitus ei ole olla epäkohdista huomautteleva, vaan hyvät asiat esiin nostava ja kehittäviin asioihin yhdessä ideoita tarjoava. Sparrauksessa esiin nousseet asiat kootaan yhteisesti ennen syksyllä 2021 tehtävää yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystä, jotta hyvät ideat saadaan mukaan yhteiseen suunnitteluun.

Toimenpide 10: Yhdenvertaisuuden huomioiminen kaikessa viestinnässä
Jokainen laji pyrkii sosiaalisessa mediassa ja muissa viestintäkanavissaan julkaisemaan kuvia, joissa esiintyy erilaisia harrastajia: eri sukupuolia, eri ikäisiä, erilaisista etnisistä taustoista tulevia, eri vyöarvoisia jne. Tarkoituksena on muistuttaa harrastajia ja muita kanavia seuraavia, että lajit sopivat aivan kaikille taustaan katsomatta, ja että jokainen harrastaja on arvokas sellaisena kuin on. Kilpailutulosten viestinnässä kiinnitetään huomiota siten, että miesten ja naisten vastaavat saavutukset uutisoidaan yhtä näkyvästi.

Toimenpide 11: Sukupuolikiintiöiden selvittäminen sääntömuutosten yhteydessä
Vuoden 2020 aikana tehtävien sääntömuutosten yhteydessä jokainen laji selvittää mahdollisuuden asettaa liittonsa sääntöihin sukupuolikiintiön hallituksen jäsenistä.

Aikataulutetut toimenpiteet

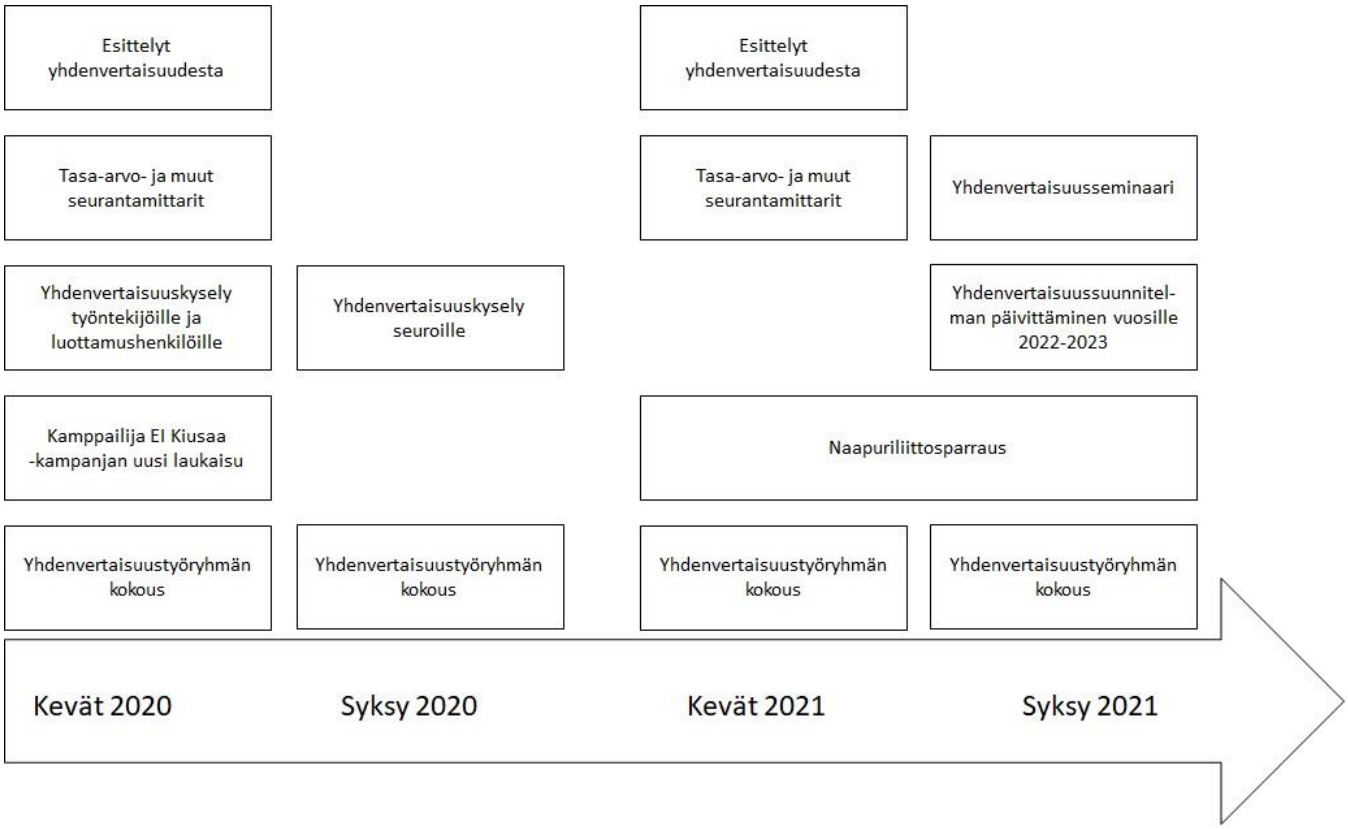

Seuranta ja tiedottaminen

Yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu puolivuosittain. Tapaamisissa arvioidaan tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.

Yhdenvertaisuussuunnitelma huomioidaan lajiliittojen viestintäsuunnitelmissa. Jäsenseuroja tiedotetaan yhdenvertaisuusasioista.

Päivittäminen ja uusien tavoitteiden asettaminen

Kamppailulajien yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään seuraavan kerran syksyllä 2021. Yhdenvertaisuustyöryhmä vastaa suunnitelman päivittämisestä.